

KIRKKONUMMEN KUNTA
Yhdyskuntatekniikka

KIRKKONUMMEN KUNNAN METSÄSTRATEGIA



KIRKKONUMMEN KUNTA
Yhdyskuntatekniikka

Sisällysluettelo

1.	KIRKKONUMMEN KUNNAN METSÄSTRATEGIA	3
1.1.	Metsän arvot ja ilmastonmuutos.....	3
1.2.	Kirkkonummen vaihtelevat metsät	3
1.3.	Kunnan ilmastotyön vaikutus metsästrategiaan	4
1.4.	Hoidon periaatteet ja kohteiden luokittelu.....	4
1.5.	Metsienhoidon hallinnollinen prosessi ja tiedotus.....	5
1.6.	Metsästrategian mittarit ja tavoitteet.....	7

KIRKKONUMMEN KUNTA
Yhdyskuntatekniikka

1. KIRKKONUMMEN METSÄSTRATEGIA KUNTAMETSILLE

1.1. Metsän arvot ja ilmastonmuutos

Kirkkonummen kunnan metsästrategia koskee Kirkkonummen kunnan omistamia metsiä ja kuvaa metsäisten alueiden hoidon tavoitteita, hallinnointia ja hoitotapaa.

Metsät ovat moniulotteisia elinympäristöjä. Metsien ihmisille suuntautuvat hyödykkeet, arvot ja tavoitteet voidaan nähdä keskittyvän neljän peruspilarin varaan. Nämä ovat: metsien hiilitase, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, virkistysarvojen vaaliminen ja metsien taloudellinen tuotto.

Metsänhoidolla on merkitystä osana maankäytön suunnittelua, monipuolista asuntotuotantoa, kuntakeskusten kehittämistä sekä elinkeinotoimintaa. Linjaukset kunnan eri strategioiden ja metsästrategian välillä on pyrittävä pitämään yhtenäisinä. Tärkeitä teemoja kunnalle ovat mm. luonnonläheisyys, merellisyys, turvalliset ympäristöt ja vaihteleva luonto.

Arvojen tasapainon lisäksi oman haasteensa metsien hoitoon, käyttöön ja hallinnointiin luo ilmastonmuutos. Suomalaiset metsät ovat olennainen osa ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista. Tämän vuoksi metsien hoidossa huomioidaan hiilensidonnän nykytilanne ja tulevaisuus. Kansalliset ilmastotavoitteet vaikuttavat myös metsänhoidon strategisisissa tavoitteissa. Tavoitteiden pohjalta toiminnan hiilijalanjälkeä pyritään pienentämään ja metsien nettohiilinielua kasvattamaan. Kirkkonummen kunnan sitoumukset eri strategioihin on kuvattu liitteissä.

1.2. Kirkkonummen vaihtelevat metsät

Kirkkonummella metsät, ruovikot, pellot ja kalliomaat muodostavat vaihtelevan mosaikin. Kirkkonummi omistaa tällä hetkellä n. 2700 ha metsäisiä ympäristöjä (sisältää kalliomaita ja niittyjä, sekä osin luokittelemattomia alueita). Metsäsuunnittelun piirissä on kirjattuna kasvullista metsämaata runsas 1100 ha ja kitukasvuista kallio tai metsämaata vajaa 200 ha. Suojelu- ja arvometsäalueita on n. 1125 ha (merialueet poisluettuna).

Pääosaa Kirkkonummen suojelualueiden ulkopuolisista metsistä käytetään virkistys- ja ulkoilumetsänä. Metsillä ja metsänhoidolla on myös taloudellista merkitystä osana alueiden kunnossapitoa ja hoitoa.

Kuusta ja mäntyä on molempia noin 35 % puustosta, koivua sekä muuta lehtipuuta noin 30 %. Metsistä n. 55 % on yli 60 - vuotiasta ja 38 % on 20–60 v ja nuorten alle 20 v metsien osuus on 6 %. Puuston keskitilavuus on lähes 200m³/ha. Luvuissa ei ole mukana suojelualueiden puustoa.

1.3. Kunnan ilmastotyön vaikutus metsästrategiaan

Ilmastotyö on oleellinen osa Kirkkonummen laajempaa strategista kokonaisuutta ja ilmastotyö on tämän vuoksi tärkeä sisällyttää myös metsästrategiaan. Kirkkonummen metsien hoidossa pyritäänkin huomioimaan joustavasti kaikki neljä arvoperiaatetta; ilmastollinen, ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys. Koostettuna tärkeimmät strategiset päämäärät ovat määritelty seuraavien neljän kokonaisuuden alle:

- I. Ilmastotyö ja toiminnan hiilijalanjäljen pienentäminen
 - a. Kunnan omistamat metsät toimivat osana ilmastomuutokseen sopeutumista ja hillintää.
- II. Luontoarvot, niiden säilyttäminen ja luonnonläheisyys
 - a. Kunnan omistamat metsät turvaavat luonnon monimuotoisuuden säilymistä kunnassa.
- III. Kestävä kehitys, kestävyysajattelu ja hyvinvoinnin turvaaminen
 - a. Kunnan omistamat metsät antavat asukkaille virkistystä, luontoelämyksiä ja liikuntamahdollisuuksia.
- IV. Kestävä metsien hoito ja toimenpiteiden ajankohtainen suorittaminen
 - a. Kunnan omistamista metsistä saadaan puutavaraa ja tuloja edellä olevien päämäärien asettamissa rajoissa.

Nämä neljä kokonaisuutta toimivat Kirkkonummen metsästrategian päämäärinä. Mittarit ja tavoitteet luodaan näiden päämäärien pohjalta, niiden kehitystä seurataan ja tulokset raportoidaan toistuvasti osana kunnan toimintaa. Tämä mahdollistaa vaikuttavuuden seurannan ja mahdollisten korjaavien toimenpiteiden suorittamisen perustellusti.

1.4. Hoidon periaatteet ja metsäalueiden luokittelu

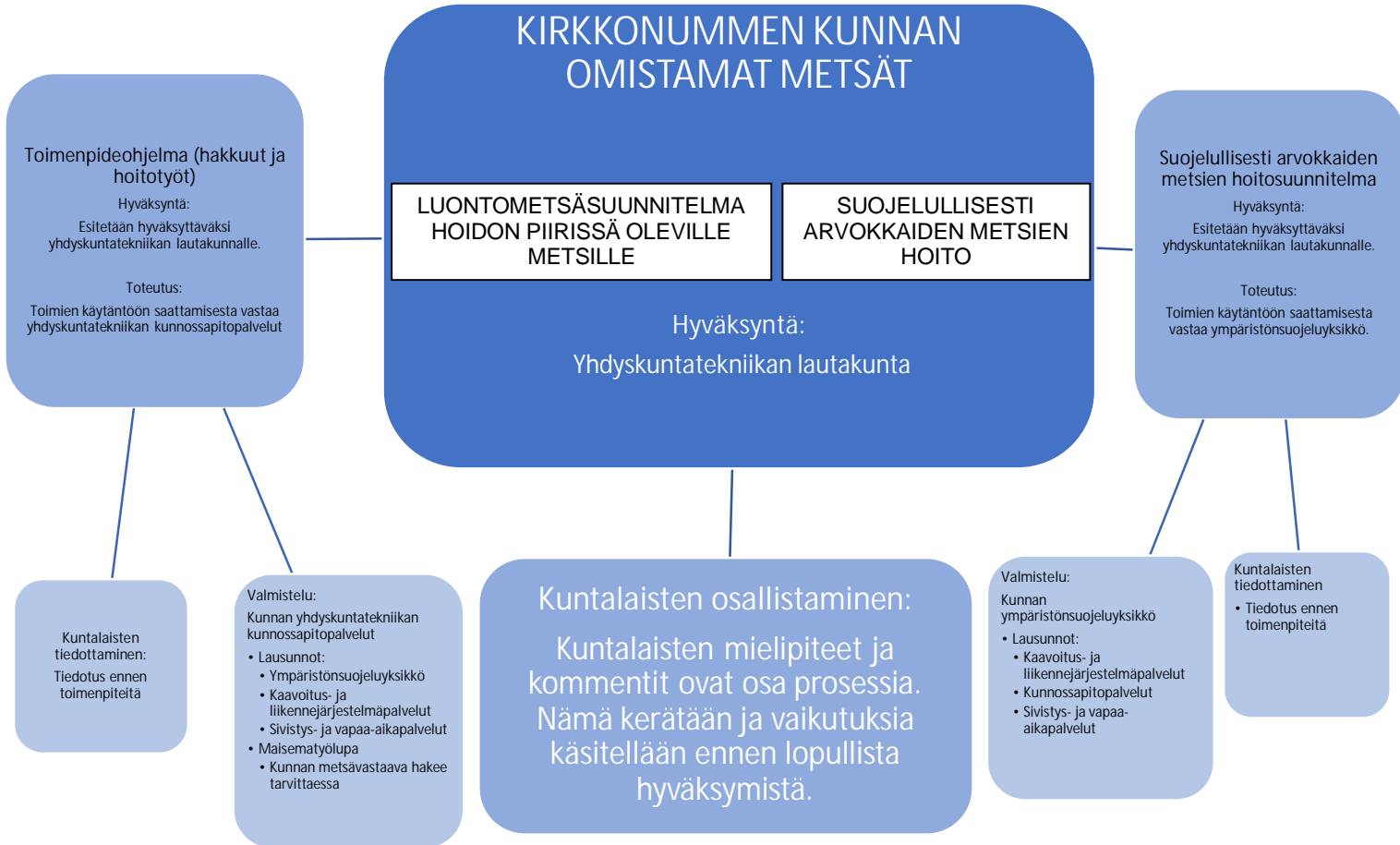
Kunnan metsiä hoidetaan ja hallinnoidaan parhaimmalla mahdollisella tavalla niin metsänhoidollisesti kuin luonnon monimuotoisuuden ja yhteisten virkistysarvojen kannalta. Kunnan metsien hoito pyrkii seuraamaan aikaa ja tätä varten tutkitaan myös uusia tapoja saada tuloja metsäomaisuudesta. Esimerkiksi ekologinen kompensatio ja metsien hiilinielut saattavat tarjota tulevaisuudessa taloudellista lisäarvoa ja olla osa parhaan tavoitetilan saavuttamista.

Kirkkonummen kunnan metsien hakkuu- ja hoitotyön ohjeistus kuvataan selkeästi ja johdonmukaisesti. Tämän saavuttamiseksi strategian ohjeistuksessa seurataan voimassa olevaa Viherympäristöliiton viheralueiden kunnossapitoluokitusta. Ohjeistuksessa kuvataan jokaisen luokan erityispiirteet ja hoidon periaatteet tavoitteen mukaisesti.

1.5. Metsienhoidon hallinnollinen prosessi ja tiedotus

Metsien hoitoa hallinnoidaan kymmeneksi vuodeksi kerrallaan laadittavan luontometsäsuunnitelman avulla. Luontometsäsuunnitelmaan perustuen laaditaan tarkemmat hoito-ohjelmat. Luonnonsuojelullisesti arvokkaiden metsien hoito suunnitellaan tarvittaessa erikseen. Alla esitettynä, kaaviossa 1, on esitetty kuinka Kirkkonummen kunnan hallinnolliset elimet toimivat yhteistyössä omilla vastualueillaan olevissa prosesseissa.

Luontometsäsuunnitelman laatimisen yhteydessä metsiin liittyvää toimintaa, uusia mahdollisuuksia ja asetettuja tavoitteita sekä niiden saavuttamista arvioidaan kokonaisuutena. Toiminnan kehittämistä arvioitaessa voidaan harkita myös uusia sitoumuksia. Tällainen voi olla esimerkiksi metsien sertifiointijärjestelmään liittyminen.



Kaavio 1. Kirkkonummen kunnan metsienhoidon hallinnollinen prosessi ja tiedotus.

KIRKKONUMMEN KUNTA
Yhdyskuntatekniikka

1.6. Metsästrategian tavoitteet ja mittarit

Metsästrategia käsittää kunnan omistamien metsien käsittelyn toimintaperiaatteet, joilla kunta toteuttaa asettamiaan päämääriä (kohta 1.2). Päämäärien toteutumista seurataan ja dokumentoidaan seuraavilla tavoilla:

- I. Kunnan luontometsäsuunnitelmaan nojaten luodaan hiilitaselaskelma, missä huomioidaan puuston kehitys, hakkuu- ja hoitotoimet sekä tukin, kuidun ja energiapuun käytön korvausvaikutukset. Tämän kautta saadaan paras mahdollinen arvio hiilitaseesta ja metsien nettoielun kehittymisestä tulevaisuudessa. Kunnan metsien tulee toimia positiivisena hiilinieluna pitkällä aikavälillä.
 - a. Mittari: hiilitaselaskelma

- II. Kunnan omistamasta metsäalueesta on suojelun piirissä yli 50 %. Näillä alueilla hoito perustu hoitosuunnitelmiin, joissa esitetään toimet luontoarvojen turvaamiseksi ja lisäämiseksi. Luonnon monimuotoisuutta kunnan omistamilla metsäalueilla turvataan.
 - a. Mittari: luonnonsuojelullisesti arvokkaiden alueiden pinta-ala
 - b. Mittari: luontoinventointien määrä

- III. Asukkaiden tyytyväisyyttä metsien hoitoon mitataan kyselyllä. Kysely sisältää strategian voimassaolon ajan samat perusmuotoiset kysymykset. Näin varmistetaan vastausten vertailukelpoisuus.
 - a. Mittari: asukaskyselyt

- IV. Kunnan metsien puuston laskennallinen vuotuinen kokonaiskertymä arvioidaan luontometsäsuunnitelman voimassaolokauden alussa. Vuotuisissa hakkuissa varmistetaan, että hakkuiden taso on kestäväällä tasolla. Tämä tarkoittaa, että arvioidulla aikavälillä hakkuiden kokonaismäärä ei saa ylittää saman kauden laskennallista puuston kasvun määrää.
 - a. Mittari: metsäsuunnitelman toteutumisen seuranta

Näiden päämäärien kautta pyritään tulevaisuutta ajatellen ilmastoviisaaseen metsänhoitoon talous- ja luontoarvot sekä erityispiirteet huomioiden.